

**ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА
ГРАЖДАНСКИЯ СЪВЕТ КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ ЗА
ПЕРИОДА м. ДЕКЕМВРИ 2025 г. – м. СЕПТЕМВРИ 2026 г.**

I. Състав на Гражданския съвет към Висшия съдебен съвет и председателство

През отчетния период Гражданският съвет към ВСС се съпредседателства от Евгени Иванов – член на Висшия съдебен съвет и Пенка Велинова – член на УС на Българската съдийска асоциация. Експерти на Гражданският съвет към ВСС са Зорница Златева, Кремена Капралова и Тони Виткова от отдел „Връзки с обществеността и протокол“, технически сътрудник е Валентина Тесовска – старши експерт „Административно обслужване“. В състава на Гражданският съвет към ВСС участват следните 18 организации:

1. Асоциация „Форум“
2. Асоциация на българските административни съдии
3. Асоциация на държавните съдебни изпълнители
4. Асоциация на прокурорите в България
5. Академия за изследвания в сигурността и отбраната
6. Българска асоциация на вещите лица и експертите (БАВЛЕК)
7. Българска асоциация на съдиите по вписванията
8. Българска съдийска асоциация
9. Камара на независимите оценители в България
10. Камара на следователите в България
11. Сдружение на администрацията в органите на съдебната власт (САОСВ)
12. Сдружение „Обединение на свободните адвокати“
13. Сдружение на одиторите в публичния сектор
14. Сдружение „Център за приложно-правни изследвания и практики“
15. Съюз на съдебните заседатели в България
16. Съюз на юристите в България
17. Съюз на младите юристи
18. Съюз на вещите лица.

II. Проведени заседания, взети решения и теми на работа

В периода м. декември 2025 г. – м. септември 2026 г. Гражданският съвет към ВСС проведе 6 заседания, на които се взеха 17 решения с актове, гласувани според Правилата за работа на Гражданския съвет към Висшия съдебен съвет на Република България. Основните теми, разгледани по дневния ред на заседанията за периода са (в хронологичен ред):

1. Разглеждане на регистрационна форма, обсъждане и приемане на решение по кандидатура от Съюза на вещите лица за член на Гражданския съвет към ВСС;

Вносител: съпредседатели на ГС към ВСС

2. Включване на Съюза на вещите лица в списъка с представители от страна на ГС-ВСС в работната група с предмет анализ на съществуващата и изработване на нова нормативна уредба, регулираща дейността на вещите лица в Министерство на правосъдието;

3. Становища по проекти за ЗИД на Закона за съдебната власт, вх. № № 51-554-01-155/11.09.2025 г. и 51-554-01-189/14.10.2025 г. по описа на 51-ото Народно събрание;

Вносител: съпредседатели на ГС към ВСС

4. Предложения за теми за Индикативен годишен план за 2026 г. за дейността на Гражданския съвет към ВСС;

Вносител: съпредседатели на ГС към ВСС

5. В отговор на писмо от Софийската адвокатска колегия – предоставяне на извлечение по пр. № 113/03.10.2025 г., с дискусията по разгледания въпросът за небивалия политически натиск срещу независимата съдебна власт;

6. Предложение от Инициативен комитет „Награда на името на съдия Мария Ангелова за принос към развитието и утвърждаването на правовия ред и правовата държава“ – Хасково за обявяване на конкурс за ученическо есе на тема: „Ролята и значението на правовия ред и правовата държава в развитието на съвременното българско общество“;

Вносител: инж. Албена Желязкова – член на УС на Българска асоциация на вещите лица и експертите, представляващ Инициативния комитет

7. Информация от Европейската мрежа на съдебните съвети за проведена онлайн среща на 4 декември 2025 г. с представители на Европейската комисия относно Пакта на Европейския съюз за миграция и убежище;

Докладчици: Мария Карагьозова – представляващ Асоциация „ФОРУМ“ и Мария Колева – председател на Асоциацията на държавните съдебни изпълнители

8. Становище с предложения за промени, изменения и допълнение в Наказателния кодекс на Р България;

Вносител: Христо Колев – член на УС на Камарата на следователите в България

9. Становище с предложения за промени, изменения и допълнение в Наказателно-процесуалния кодекс;

Разработка: Камара на следователите в България и Асоциация на прокурорите в България

10. Обсъждане и взимане на решение по писмо от Софийска адвокатска колегия;

Вносител: съпредседатели на Гражданския съвет към ВСС

11. Проект на Закон за вещите лица;

Вносител: Съюз на вещите лица.

12. Проект на Закон за вещите лица;

Вносител: работна група, създадена с Акт № 250/24.04.2026 г. на ГС-ВСС

13. Доклад по теми от журналистически разследвания, свързани с измамите чрез арбитражни решения и за дейности на кол-центрове и тълкувателното решение от Съда на Европейския съюз в Люксембург;

Вносител: Богдана Лазарова – председател на Академията за изследвания в сигурността и отбраната

14. Избор на съпредседател на Гражданския съвет към ВСС от страна на гражданските и професионални неправителствени организации за нов едногодишен мандат /Съгласно Раздел V, т. 11 от ПРГСВССРБ/;

15. Покана до членовете на Гражданския съвет към ВСС за упълномощаване на представители като наблюдатели на етапите от изборния процес за членове на нов състав на Висшия съдебен съвет;

Вносител: съпредседатели на Гражданския съвет към ВСС

16. Предложение за определяне на датата 13 ноември 2026 г. за връчване „Награда на името на съдия Мария Ангелова за принос към развитието и утвърждаването на правовия ред и правовата държава“ Хасково.

Вносител: инж. Албена Желязкова – член на УС на БАВЛЕК, представляващ Инициативния комитет

Заседанията се провеждаха при задълбочено разглеждане и разискване на всички постъпили теми, подготвени материали и информация. Обсъдени бяха и допълнително възникнали теми или такива от важно текущо значение. През отчетния период на заседанията са приеха множество решения по съществени въпроси, касаещи правосъдната система и нормативна уредба. Съгласно Правилата за работа на Гражданският съвет към ВСС, всички

актовете с решенията и приложенията – становища, се предоставиха на Пленума на ВСС. Повечето от решенията се изпратени на комисиите на правни въпроси към Народното събрание на Република България и Висшия съдебен съвет, на Министерството на правосъдието и на други институции още повече когато се касае за промени в нормативите, обществени обсъждания на проекти на кодекси, закони и други актове на законодателната власт. На част от тях са получени отговори, в т. ч. и включване на представители от членовете на Гражданският съвет към ВСС в работни групи към Министерство на правосъдието – за създаване на Закон за дейността на вещите лица, за промени в Наказателния кодекс, Наказателно-процесуалния кодекс и Закона за съдебната власт. Считаме, че позициите и предложенията на Гражданският съвет към ВСС са от полза за обществото и са спомогнали за развитието и прилагането на нормативната уредба.

В едноименния раздели на Гражданският съвет към ВСС, на интернет сайта на ВСС, своевременно се актуализира информацията, включително и версията на английски език, за състава, правилата за работа, дневния ред, протоколите от проведените заседания, приетите решения и становища. Публичността на дейността на Гражданският съвет към ВСС се осигурява посредством публикуването на интернет сайта и Facebook страницата на ВСС прессъобщения за всяко заседание, които се изпращат и на електронните адреси на ресорните журналисти. С тях се анонсират темите, които предстои да бъдат разгледани, а впоследствие се дава информация за проведените разисквания и приетите решения.

III. Представителност на ГС-ВСС

През м. декември 2025 г. ГС-ВСС прие за член в своя състав Съюза на вещите лица (СВЛ) и Даниела Събева –председател на СВЛ, бе предложена на Министерството на правосъдието за участие в работната група със задача регулиране дейността на вещите лица - **актове № № 241 и 242 от 05.12.2025 г.** Организациите приеха и план с теми за работа през 2026 година. (**Акт № 244 от 05.12.2025 г.**)

ГС-ВСС се запозна с различни институционални становища по проекти на ЗИД на ЗСВ. СНЦОП „Обединение на свободните адвокати“ (ОСА) представи становище по проектите и съгласие с предложените промени от депутати от ПГ „Продължаваме промяната - Демократична България“ – изх. № на НС 51-554-01-155/11.09.2025 г. Останалите организации не дадоха своята подкрепа по този законопроект, а другите законопроекти приеха за сведение, поради изтекъл срок за представяне на становища (**Акт № 243/05.12.2025 г.**)

За финал на 2025 г. ГС-ВСС отговори на писмо от Софийската

адвокатска колегия (САК) като изпрати извлечение от пр. № 113 с обсъждането на въпроса за натиска спрямо независимата съдебна власт от страна на адвокати, участвали в протести по повод делата на Благомир Коцев - кмет на гр. Варна. (**Акт № 245/05.12.2025 г.**) С друго свое решение ГС-ВСС предостави документи за статута си на председателя на САК, във връзка с относимостта на тарифата на САК по отношение на ГС-ВСС. (**Акт № 249/27.02.2026 г.**)

В първото заседание през 2026 г. ГС-ВСС обстойно обсъди становище от Камарата на следователите в България за промени в Наказателния кодекс и реши да направи предложение към министъра на правосъдието за инициране на професионален дебат по темата за промяна на Наказателния кодекс (НК) или изработване на нов такъв и създаване на работна група, в която участие да вземат действащи магистрати - **Акт № 247/23.01.2026 г.** В следващото заседание Камарата на следователите в България и Асоциация на прокурорите в България представиха своя разработка и становище с предложения за промени, изменения и допълнение в Наказателно-процесуалния кодекс (НПК). В проведеното обсъждане с въпроси и разяснения се подчерта необходимостта от такива промени, които да допринесат за правилно прилагане на НПК, свързани с допълнения и изменения на права и задължения на свидетелите, намаляване на изискуемите реквизити в съдържанието на обвинителния акт, преосмисляне на институтът на поемните лица, създаване на единен национален регистър за вещите лица или структура към Министерство на правосъдието, както и допълнения за разпореждането с веществени доказателства, връчване и призоваване по електронен път на досъдебна фаза на съответните участници в процеса и др. - **Акт № 248/27.02.2026 г.**

С предложение от инж. Албена Желязкова - БАВЛЕК, ГС-ВСС подкрепи Инициативния комитет „Награда на името на съдия Мария Ангелова“ - Хасково за обявяването на конкурс за ученическо есе на тема: „Ролята и значението на правовия ред и правовата държава в развитието на съвременното българско общество“ сред средните училища в гр. Хасково за учениците от 11 и 12 клас, по повод и във връзка с Деня на Конституцията - **Акт № 246/23.01.2026 г.** Целта на конкурса е да популяризира функциите на съдебната власт и ролята на страните в съдебния процес, както и да повиши правната грамотност сред младите хора. Церемонията по връчването на отличените есета се проведе на 15 май 2026 г. в сградата на Административен съд - Хасково. Първото място бе присъдено на Божана Иванова, ученичка в 11. клас в Професионалната гимназия по дървообработване и строителство „Цар Иван Асен II“, специалност „Строителство и архитектура“. Наградата ѝ бе връчена от преподавателя от юридическия факултета на Университета за национално и световно стопанство проф. Живко Драганов, който е и председател на комисията. На второ и трето

място се класираха Елфиде Иляз Мустафа - 12 клас, Финансово-стопанска гимназия „Атанас Буров“ и Серкан Реджеб – ЕГ „Проф. д-р Асен Златаров. Съпредседателят на ГС-ВСС от страна на НПО - съдия Пенка Велинова, отличи задълбочената подготовка и осмислянето на темите на наградените ученици като значими за обществото и ги покани да присъстват на заседание на ГС-ВСС. Събитието бе отразено на Facebook страницата на ВСС.

ГС-ВСС проведе в две заседания задълбочена дискусия по Проект за Закон за вещите лица, изработен от Съюза на вещите лица. В заседанията участие взеха арх. Борислав Владимиров - председател на Камарата на архитектите в България, инж. Марин Гергов - председател на Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране, арх. Веселина Николова - член на Камарата на архитектите в България, участник в работна група в Съвета на архитектите в Европа /АСЕ – Architects' Council of Europe/ и Емилия Ушикова – юрисконсулт на Камарата на архитектите в България. Становища дадоха и инж. Албена Желязкова от БАВЛЕК, ОСА, Светла Дерменджиева от Асоциация „ФОРУМ“, Елисавета Стойкова от Камарата на независимите оценители в България. Създадената работна група, в която участие взеха представители на почти всички организации - членки на ГС-ВСС, доработиха законопроекта и той бе приет с пълно мнозинство с решение да се изпрати на Комисията по правни въпроси към Пленума на ВСС, Комисията по правни въпроси към Народното събрание и Министерство на правосъдието - **Акт № 250/24.04.2026 г. и Акт № 251/05.06.2026 г.**

Членовете на ГС-ВСС изпратиха писмо до ВСС с молба да се дадат указания към органите на съдебната власт във връзка с различия в заплащането на възнагражденията на вещите лица (**Акт № 252/05.06.2026 г.**) Решението на Комисията по бюджет и финанси към Пленума на ВСС бе изпратено до Върховен касационен съд, Върховен административен съд, Главен прокурор на Р България, Национална следствена служба и с окръжно писмо до всички съдилища, като се обръща внимание на органите на съдебната власт да спазват разпоредбите на Счетоводната политика на съдебната система, Наредба № Н-1 от 14 февруари 2023 г. за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица, Закона за данък върху доходите на физическите лица, Кодекса за социално осигуряване и Закона за здравното осигуряване, касаещи изплащане на възнагражденията и разходите на вещите лица по експертизите.

По темата за измами чрез арбитражни решения, дейността на кол-центровете и практиката на Съда на Европейския съюз, ГС-ВСС реши да изпрати отново всички протоколи и актове от заседанията си, касаещи арбитражните институции, на Министерство на правосъдието (**Акт № 253 от 05.06.2026 г.**)

За втора поредна година ще се състои церемония по награждаване на регионален носител на Наградата на името на съдия Мария Ангелова за принос към развитието и утвърждаването на правовия ред и правовата държава - Хасково. Номинирана е адв. Меглена Гунчева – дългогодишен председател на Адвокатска колегия - Хасково. Адв. Гунчева е започнала юридическата си дейност като съдия в Районен съд - Димитровград и затова събитието ще се проведе в сградата на Община Димитровград, като домакини са Гергана Кръстева – председател на Общински съвет - Димитровград и Иво Димов – кмет на Община Димитровград.

Предстои избор на нов състав на ВСС от професионалната и парламентарна квоти. Както при предишни процедури, организациите от състава на ГС-ВСС получиха покана за участие в изборния процес като наблюдатели и за целта трябва да упълномощят своите представители. Участието на обществеността е регламентирано в Глава VII от Правилата за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите, приети с решение на Пленума на ВСС по пр. № 16 от 9 юли 2026 г.

Както и до сега, Гражданският съвет към ВСС ще продължава своята работа в полза на магистратите, съдебните служители, обществото и всички, имащи отношение към област „Правосъдие“. Разнообразието на поставените за разглеждане въпроси е с широк обхват, както и степента на тяхната обществена значимост, което се явява качествен показател в работата му. Участието на гражданските и професионални организации – членове на Гражданският съвет към ВСС, допринася за подобряване на функциониране работата на правосъдната система в Република България, осигурява обективен граждански мониторинг на нейната работа и правоприлагането в различни области от обществен интерес и в полза на обществото.

**СЪПРЕДСЕДАТЕЛИ НА
ГРАЖДАНСКИЯ СЪВЕТ КЪМ ВСС:**

/п/

ПЕНКА ВЕЛИНОВА

ГС-ВСС - НПО

/п/

ЕВГЕНИ ИВАНОВ

ГС-ВСС - ВСС